

4. Heil A. Voice of America: A History / A. Heil. — N.Y. : Columbia University Press, 2003. — 288 p.
5. Lees G. Willis Conover — an European Jazz Personality? Musicologica, 12 Jun 2014 [Електронний ресурс] / G. Lees. — Режим доступу: www.musicologica.eu/?p=1024&lang=en.htm. — Назва з екрана.
6. Lester J. Willis of Oz: A profile of famed Voice of America broadcaster Willis Conover: Central Europe Review, Vol 1, No 5, 26 July 1999 [Електронний ресурс] / J. Lester. — Режим доступу: http://www.ce-eview.org/99/5/music5_lester.html. — Назва з екрана.
7. Reimann H. The Ideological Context for the Study of Soviet Estonian Jazz [Електронний ресурс] / H. Reimann. — Режим доступу: iirc.utu.fi/jazzchameleon/Reimann.pdf. — Назва з екрана.
8. Richmond Y. Cultural Exchange and the Cold War: How the West Won [Електронний ресурс] / Y. Richmond. — Режим доступу: whirledview.typepad.com/whirledview/cultural.html. — Назва з екрана.
9. Ripmaster T. Broadcasting Jazz to the World: a Biography / T. Ripmaster. — N.Y. : iUniverse, 2007. — 220 p.
10. Ritter R. Broadcasting Jazz into the Eastern Bloc — Cold War Weapon or Cultural Exchange? The Example of Willis Conover / R. Ritter // Jazz Perspectives. — 2013. — Vol. 7, Issue 2. — P. 111–131.

Надійшла до редколегії 29.08.2014 р.

УДК 002.2(477) «18/19»

М. Б. ШАТРОВА

ІСТОРИОГРАФІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ НАУКОВОЇ СПАДЩИНИ ВЧЕНИХ-КНИГОЗНАВЦІВ УКРАЇНИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XIX — ПОЧАТКУ XX СТ.

Досліджено історіографію наукової спадщини вчених-книгознавців України другої половини XIX — початку XX ст. Акцентується на значенні наукової спадщини визначних науковців для української культури і сучасного книгознавства.

Ключові слова: історіографія, книгознавство, історія книжкової справи.

Исследуется историография научного наследия ученых-книговедов Украины второй половины XIX — начала XX в. Акцентируется на значении научного наследия известных ученых для украинской культуры и современного книговедения.

Ключевые слова: историография, книговедение, история книжного дела.

The historiography of scientific legacy of scientists-bibliologists of Ukraine of the second half of XIX to beginning of XX centuries is investigated. Attention is paid to the value of scientific legacy of the known scientists for the Ukrainian culture and modern bibliography.

Key words: historiography, bibliography, history of book business.

Наукові пошуки українських учених-книгознавців кінця XIX — першої третини XX ст. відбувалися в трьох напрямках: дослідження історії розвитку української культури та зародження в ній у другій

половині XIX ст. книгознавства й бібліографії як тотожних понять; вивчення історії української книги, зокрема мистецтва книги, книговидавничої та книготорговельної галузей; студії теоретичних основ книгознавства.

Пильної уваги і ретельного дослідження потребують творчі біографії видатних книгознавців, оскільки їх вплив на розвиток науки в цілому має велике значення донині, що становить актуальність означеної теми.

Мета статті — висвітлення змісту публікацій, що характеризують книгознавчу та бібліографічну спадщину вчених-книгознавців України кінця XIX — початку XX ст., визначення їх ролі в розвитку сучасного книгознавства та культури загалом.

В Україні проводилися історіографічні розвідки, в яких висвітлювалася історія формування вітчизняної книгознавчої думки. Наприклад, Петро Андрійович Зленко (1891—1954) наприкінці 40-х рр. XX ст. проаналізував історіографічну складову в галузі історії книги, теорії та історії книгознавства, мистецтва книги тощо [6]. У 80-х рр. XX ст. М. Рудь [15] подав історіографію історико-книгознавчої думки в Україні XIX — кінця XX ст. Наталія Шалашна в дисертаційному дослідженні «Розвиток історико-книгознавчої думки в Україні у XIX столітті» зазначила: «Автор [М. Рудь — М. Ш.] відзначає важливий внесок вітчизняних дослідників XIX ст. у формування історії книги, однак невеликий обсяг статті не дає можливості повністю висвітлити це питання» [21, с. 5].

Детально аналізуючи історіографію розвитку історико-книгознавчої думки в Україні в XIX ст., Н. Шалашна дійшла висновку, що «становлення історичного книгознавства як самостійної наукової сфери відбувалося протягом другої половини XIX ст.» [21, с. 10].

Серед засновників української науки про книгу — переважно київські та львівські бібліологи, котрі ґрунтовно опрацьовували проблеми бібліографії, історії українського книгодрукування, мистецтва книги: Д. Балика, Б. Грінченко, Д. Дорошенко, С. Єфремов, В. Ігнатієнко, М. Комаров, І. Кревецький, І. Левицький, Ф. Максименко, М. Максимович, С. Маслов, Ю. Меженко, І. Огієнко, П. Попов, С. Сірополько, І. Стешенко й ін.

Першою науковою працею у вивченні історії початкового періоду друкарства в Україні стала «Книжная старина Южнорусская» (1849) Михайла Максимовича (1804—1873). Наукову спадщину М. Максимовича досліджували Н. Зелінська [4], М. Низовий [12], Н. Шалашна [20] та ін.

Зацікавлення українського суспільства власною історією та культурою в середині XIX ст., як зазначає Н. Черниш, «спонукало свідомих діячів, які гуртувалися в означений період навколо часопису

«Черниговские губернские ведомости», до розробки оригінальних покажчиків з українознавства (це передусім «Опыт указателя источников для изучения Малороссийского края» О. Лазаревського, видрукуваної 1853 р.)» [18, с. 25].

Немало публікацій вітчизняних авторів присвячено відомому бібліографу та книгознавцеві Михайлу Комарову (1844—1913), бібліографічна спадщина якого висвітлена в монографії І. Корнейчика (Х., 1971). Окреме дослідження життя і творчості М. Комарова здійснив М. Ясинський у монографії «Михайло Комаров» (К., 2001). М. Комаров, як автор фундаментальних ретроспективних праць, зокрема «Бібліографічного покажчика нової української літератури» (1883), що охопив матеріал за 1798—1883 рр., переконливо довів існування і розвиток українського книговидання в умовах суворих заборон та переслідування російською імперською владою.

Помітним явищем як національної, так і європейської бібліографії стала праця І. О. Левицького «Галицько-руська бібліографія XIX століття». Постать І. О. Левицького (1850 — 1913) висвітлена в розвідках М. А. Вальо [2], М. А. Низового [12] та ін. М. Низовий у книзі «Українська статистика друку: основні етапи становлення та розвитку», характеризуючи видання М. Максимовича, М. Комарова, І. Левицького, зазначає: «...і до сьогодні вони залишаються єдиним, хай і не вповні вичерпним, орієнтиром в обсязі й темпах видавничої справи дореволюційної України» [12, с. 33].

Н. Шалашна, характеризуючи розвиток історико-книгознавчої думки України в другій половині XIX ст., зазначає, що в цей період визначено кілька важливих методичних вимог до вивчення історії друкованої книги, серед яких «висловлено думку про необхідність створення бібліографічного реєстру вітчизняних стародруків». Головний внесок у розробку цього питання здійснили С. Голубев, Я. Головацький, І. Франко [21, с. 11].

Б. З. Якимович у дисертаційному дослідженні на здобуття ступеня доктора історичних наук проаналізував спадщину Івана Франка (1856—1916) як книгознавця та видавця з 90-х рр. XIX до 1916 р. [22]. Дослідник указує на видавничі серії Івана Франка: «Дрібна бібліотека», «Наукова бібліотека» «Літературно-наукова бібліотека», «Хлопська бібліотека», «Універсальна бібліотека», «Міжнародна бібліотека», «Всесвітня бібліотека» — 107 назв книжок загальним накладом понад 160 тис. примірників. Кожна із серій мала чітке читачке призначення. Богдан Якимович зазначає, що книгознавчий, бібліографічний та джерелознавчий аналіз видавничої продукції І. Франка свідчить про те, що він був лідером видавничого процесу свого часу. Його видання мали широку видавничу гаму, відрізнялися від публікацій сучасників ступенем відображення психологізму

літературних творів, джерелознавчою глибиною наукових праць, естетикою і якістю оформлення книжки [22, с. 24—25].

Досягнення гуманітарних наук у 20-х рр. ХХ ст., зокрема книгознавства, ґрунтувалися на здобутках кінця ХІХ ст. Підготовку основи для створення єдиного загальноукраїнського книгознавчого інформаційного простору в першій третині ХХ ст. «яскраво засвідчували понад 20 спеціалізованих часописів, серед яких чільне місце посідали київські «Книгарь» та «Бібліологічні вісті», харківські «Книга» та «Радянський книгарь», станіславська «Книжка», емігрантський «Книголюб», львівські «Бібліотечний поради́ник», «Добра книжка», «Українська книга» та ін. З настанням нового, ХХ ст., коли небувалого розмаху набуває книжковий рух, наука, що покликана його вивчати, починає активно розвиватися: значно розширюється та збагачується проблематика книгознавчих досліджень, швидко впроваджуються нові ідеї й методи. Переосмислення нових концепцій, накопичених упродовж ХІХ ст. в європейській бібліології, узагальнення величезного емпіричного матеріалу дали поштовх формуванню національних шкіл і напрямів — процесу, що розпочався фактично з перших років ХХ ст.» [18, с. 26—27].

Особливо важливе значення для підвищення рівня українського книгознавства мала діяльність Українського наукового інституту книгознавства (УНІК), фундатором і керівником якого був Ю. Меженко (1892—1969). Перші книгознавчі читання, присвячені 75-річчю Українського наукового інституту книгознавства (К., 1997), представили серію наукових публікацій, спрямованих на висвітлення діяльності видатних учених-книгознавців цього інституту [15].

Діяльності УНІК та його вченим-книгознавцям Ю. Меженку, С. Маслову, Л. Биковському, І. Огієнку, Д. Балиці та ін. присвячено немало публікацій [1—4, 6—9, 13—18], зокрема такі: Г. І. Ковальчук «Історія розвитку книгознавства в УРСР в 20—30-х рр.» (К., 1991), Н. В. Стрішенець «Бібліографічна спадщина Юрія Олексійовича Меженка» (К., 1996), О. І. Ємчук «Сергій Іванович Маслов (1880—1957) як учений, організатор архівної та бібліотечної справи» (К., 2010). Нові факти містять біобібліографічні нариси про вчених УНІКу, що вийшли друком у серії «Видатні дослідники української книги»: Н. Ф. Королевич «Український бібліограф Ю. О. Меженко» (К., 1993), Г. І. Ковальчук і Н. Ф. Королевич «Книгознавець, бібліограф і бібліотекар С. І. Маслов» (К., 1995), навчальний посібник Н. Ф. Королевич «Українські бібліографи ХХ століття» (К., 1998).

Сергій Іванович Маслов (1880—1957), вивчаючи історію книжкової справи в Україні (рукописи, історію друкарства й окремих стародруків, книговидання, бібліографію, книжкову торгівлю, бібліотечну

справу), публікував понад 70 праць [9, с. 146]. Достатньо інформативною є розвідка Г. І. Ковальчук «Про роботу С. І. Маслова над темою «П. П. Должиков та його бібліотека «Аптека для душі», в якій дослідниця наводить перелік рукописних праць С. І. Маслова, що зберігаються у фонді Інституту рукопису Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського; зазначає теми персонального змісту, над якими працював учений: «Мелетій Смотрицький і «Євангеліє учительное» 1616 р.», «Літературна діяльність Феофана Прокоповича», «Варлаам Ясинський в літературі кінця XVII — початку XVIII століття» та ін. [9, с. 146]. По закінченні розвідки автор публікує статтю С. І. Маслова «П. П. Должиков та його бібліотека «Аптека для душі»».

Ярослав Ісаевич, досліджуючи етапи розвитку українського книгознавства, зазначає: «...в опрацюванні теоретичних проблем книгознавства і бібліографії та їх інституційному оформленні винятковою була роль Юрія Меженка. У той же час не можна забувати і заслуг Ярослава Степенка та Миколи Іванченка в налагодженні роботи УНІК, їхньої участі в редагуванні його ранніх видань. Ярослав Степенко уклав також бібліографічний покажчик україномовних книг з теренів Російської імперії, цікавився теоретичними аспектами бібліології, опрацьовував біобібліографічний словник українських бібліологів» [7, с. 11—12]. Постаць Ярослава Івановича Степенка (1904 — 1939) висвітлена в працях Н. В. Стрішенець [17], С. І. Білоконя [2] та ін.

Г. І. Ковальчук дослідила трагічну долю книгознавців, які працювали в УНІК та ВБУ або писали статті для «Бібліологічних вістей», котрі загинули в таборах і тюрмах чи були розстріляні в часи сталінського свавілля. Серед них: Ярослав Степенко, Василь Іванушкін (директор ВБУ 1933—1936 і УНІК 1934—1936), Варфоломій Ігнатієнко, Федір Ернст, Сергій Кондра, Михайло Козоріс, Кость Довгань, Сергій Якубовський [10]. Як справедливо зазначає Г. І. Ковальчук, «репресіями кінця 1920-х — початку 1930-х рр. не тільки було знищено поодиноких представників вітчизняної книгознавчої школи і ліквідована відповідна установа, а й призупинено розвиток в Україні книгознавства як науки» [10, с. 1].

Автори видання «Видавнича справа та редагування в Україні: постаті і джерела (XIX — перша третина XX ст.)», характеризуючи цей період розвитку науки, зазначають: «...тоді було усунуто кращих, зруйновано щойно сформовану школу, перервано традицію. Від кінця 30-х рр. XX ст. в Україні не вийшло жодної серйозної наукової праці з бібліології. (...) Протягом 1931—1934 рр. в українській радянській бібліології визначні досягнення так званої «культурної революції» були поступово зліквідовані. Центр бібліологічних досліджень

знову перемістився до Львова, а згодом за кордон (Польща, Чехословаччина)» [4, с. 344].

Н. Шалашна виявила, що в 1932 р. у видавництві «Рух» (м. Харків) планувалося опублікувати «Історію української книги» [21], але видання не було здійснене з політичних причин. Однак в архіві С. Маслової зберігся план, у якому зафіксовано тематику й авторів майбутньої праці. Як зазначає Н. М. Шалашна, перший розділ мав назву «Історія вивчення української книги». Він планувався в обсязі 3 друкованих аркуші, автором мав стати М. В. Геппенер [21, с. 4].

Українські історико-книгознавчі праці в другій половині 30-х рр. можна було друкувати тільки за межами СРСР. У 1937–1943 рр. у Львові виходив друком часопис «Українська книга» за редакцією Євгена–Юліана Пеленського (1908–1956), в якому опубліковано українсько-книгознавчі та бібліографічні нариси Левка Биковського, Івана Крип'якевича, Богдана Кравцева, Романа Луканя й інших авторів [7]. Ярослав Ісаєвич зазначає: «Значний резонанс серед фахівців мала не велика (88 с.), але змістовна праця Биковського «Замітки про книгознавство і книгоживання» [7, с. 12].

Наукова діяльність Левка Биковського (1895–1992) пов'язана з утіленням соціологічних ідей в українській бібліології і теорії бібліографії. Л. Биковський є автором оригінальної наукової концепції «бібліологічного циклу». «На відміну від популярної на той час класичної системи М. Лісовського, третім розділом якої був книгоопис (бібліографія), Л. Биковський пропонував третім компонентом вважати «книгоживання», тобто впровадження книжки у свідомість окремого індивідуума і суспільства загалом» [4, с. 343]. Багатовекторна наукова спадщина Левка Биковського як книгознавця, бібліотекознавця, бібліографа віддзеркалена в публікаціях П. Т. Тронька [1, с. 96–98], П. В. Голобуцького [1, с. 98–99], Т. І. Ківшар [1, с. 99–101], Н. М. Ольховик [1, с. 103], Г. І. Ковальчук [1, с. 104], Н. В. Казакової [1, с. 105–106], Н. Г. Солонської [1, с. 106–107], Б. В. Грановського [1, с. 101–102] та ін. Окремим дослідженням, присвяченим науковому доробку Левка Биковського подеобразького періоду, є розвідка Таїсії Ківшар на сторінках «Вісника Львівського університету» [8].

Історію розвитку львівських книгознавчих осередків, що в першій третині ХХ ст. посідали, згідно з твердженням Наталії Черниш, чільне місце «в мережі бібліологічних центрів України» [18, с. 9], висвітлено в навчальному посібнику «Бібліографічна комісія НТШ як центр дослідження української книги (1909–1939)» [18]. Автор зазначає, що тогочасна суспільна роль книги, читання, культури, вивчення феномену української книги як головного каталізатора виховання національної свідомості спонукала видатних діячів науки

і культури — членів Наукового товариства ім. Тараса Шевченка — започаткувати 1909 р. Бібліографічну комісію, «поява якої цілком слушно вважається одним із ключових моментів розвитку бібліологічної діяльності в Україні» [18, с. 9].

Один з розділів посібника Н. Черниш містить сім окремих матеріалів, присвячених видатним дослідникам національної бібліографії та бібліотечної справи — Зенону Францисковичу Кузелі (1882–1952), Івану Івановичу Кревецькому (1883–1940); історикам української книги та книгодрукування — Іларіону Семеновичу Свенціцькому (1876–1956), Івану Івановичу Огієнку (1882–1972); теоретикам тогочасного книговидання, відомим ученим — Івану Яковичу Франку, Івану Раковському (1874–1949); видавцеві і редактору Володимирі Михайловичу Кубійовичу (1900–1985).

Наукову спадщину Іларіона Свенціцького висвітлює й окреме дослідження Н. Черниш [19], яка доволі влучно характеризує його роботу над важливою працею в галузі книговидання: «...багаторічна праця науковця над рукописними матеріалами і кириличними стародруками у Львові, Петербурзі та інших містах, опис сотень рукописів, каталогізація численних видань і нагромадження величезного масиву інформації, власних спостережень та висновків, пов'язаних із формуванням і розвитком вітчизняної книжкової справи, зробили можливим створення великого за обсягом, фундаментального за змістом дослідження «Початки книгопечатання на землях України» (1924). За значимістю і глибиною його працю можна порівняти хіба що з «Історією українського друкарства» І. Огієнка (1925), яка побачила світ майже одночасно з книгою І. Свенціцького» [19, с. 42].

Характеризуючи книгознавчу діяльність І. Свенціцького, Н. Черниш зауважує глибину методичних підходів дослідника до описування рукописів. «Описи рукописів І. Свенціцьким включають, як звичайно, такі відомості: характеристика матеріальної конструкції (форми оправи); індивідуальні особливості письма; визначення основних рис художньо-технічного оформлення; аналіз мовних особливостей та маргінальних записів; чітке усталення періоду (дати) та місця написання; порівняння рукопису з сучасними і попередніми друкованими виданнями» [18, с. 112]. Такий підхід свідчить про фахове ставлення науковця до бібліографування рукописної книги, що є цінним здобутком у галузі її історії.

Дослідження свідчать, що досягнення українських учених початку ХХ ст. на основі фундаменту, закладеного в другій половині ХІХ ст., долучено до загального розвитку європейського та світового книгознавства.

У подальшому передбачається сконцентрувати вивчення проблеми наукової спадщини вчених-книгознавців України другої половини

XIX — початку XX ст. на розширенні історіографічної та джерельної бази дослідження, оскільки публікації про них містяться в різних фахових виданнях і потребують детальнішого виявлення й аналізу.

Список літератури

1. Бібліотечно-бібліографічні класифікації та інформаційно-пошукові системи : міжнар. наук. конф., Київ 10—12 жовт. 1995 / НАН України, ЦНБ ім. В. І. Вернадського. — Київ, 1995.
2. Білокінь С. І. Видатний український бібліограф Ярослав Стещенко (1904—1939) / С. І. Білокінь // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. — Київ : НБУВ, 1999. — Вип. 2. — С. 107—130.
3. Вальо М. А. Фундатор української бібліографії / М. А. Вальо // Іван Омелянович Левицький : зб. наук. пр. / за ред. Л. І. Ільницької. — Л., 2002. — С. 7—15.
4. Видавнича справа та редагування в Україні: постаті і джерела (XIX — перша третина XX ст.) : навч. посіб. / за ред. Н. Зелінської. — Львів : Світ, 2003. — 612 с.
5. Голобуцький П. Українське книгознавство 20-х років / Петро Голобуцький // Бібл. вісн. — 1994. — № 5/6. — С. 38—40.
6. Зленко П. Огляд книгознавчих дослідів [Електронний ресурс] / П. Зленко. — Режим доступу: <http://izbornyk.org.ua/encycl/eui094.htm> / (дата звернення 10.05.2014 р.). — Назва з екрана.
7. Ісаєвич Я. Українське книгознавство: етапи розвитку / Ярослав Ісаєвич // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. Книгознавство, бібліотечознавство та інформ. технології. — 2006. — Вип. 1. — С. 7—19.
8. Ківшар Т. Книгознавча концепція Левка Биковського подебрадського періоду (1922—1923) / Таїсія Ківшар // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. Книгознавство, бібліотечознавство та інформ. технології. — 2008. — Вип. 3. — С. 145—156.
9. Ковальчук Г. І. Про роботу С. І. Маслової над темою «П. П. Должиков та його бібліотека «Аптека для душі» / Г. І. Ковальчук // Рукописна та книжкова спадщина України / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису. — Київ : НБУВ, 2002. — Вип. 7. — С. 146—185.
10. Ковальчук Г. Репресоване книгознавство (до 90-річчя Українського наукового інституту книгознавства) / Галина Ковальчук // Вісн. Кн. палати. — 2012. — № 10. — С. 1—4.
11. Ляхоцький В. Іван Огієнко — книгознавець / Володимир Ляхоцький // Бібл. вісн. — 1997. — № 2. — С. 22—25.
12. Низовий М. Українська статистика друку : основні етапи становлення та розвитку / Микола Низовий. — Київ : Кн. палата України, 2002. — 96 с.
13. Перші книгознавчі читання : зб. наук. пр. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. — Київ : НБУВ, 1997. — 148 с.
14. Проблеми вдосконалення каталогів наукових бібліотек : матеріали міжнар. наук. конф. Київ, 14—17 жовт. 1997 / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. — Київ, 1997.
15. Рудь М. Проблеми книгознавства в працях вчених України / М. Рудь // Теорія та історія радянської книги на Україні : зб. наук. пр. — Київ : Наук. думка, 1983. — С. 5—29.

16. Скрипник Т. О. Ю. О. Меженко та українське книгознавство / Т. О. Скрипник // Культура України: історія і сучасність : респ. наук.-теор. конф. 26—28 жовт. 1992 : тези доп. / М-во культури України, Харк. держ. ін-т культури. — Харків : ХДІК, 1992. — С. 290—292.
17. Стрішенець Н. В. Ярослав Стешенко: «...Чекати на мене... божевільна і марна вигадка» / Н. В. Стрішенець // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. — Київ : НБУВ, 1999. — Вип. 2. — С. 95—106.
18. Черниш Н. Бібліографічна комісія НТШ як центр дослідження української книги (1909—1939) : навч. посіб. / Наталія Черниш. — Київ : Наша культура і наука, 2006. — 216 с.
19. Черниш Н. Українська рукописна та стародруківана книга у науковій спадщині Іларіона Свенціцького / Наталія Черниш // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. Книгознавство, бібліотекознавство та інформ. технології. — 2009. — Вип. 4. — С. 36—46.
20. Шалашна Н. Михайло Максимович і його «Книжная старина Южно-русская» / Наталія Шалашна // Вісн. Кн. палати. — 2000. — № 3. — С. 32—33.
21. Шалашна Н. М. Розвиток історико-книгознавчої думки в Україні у ХІХ ст. : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.08 / Наталія Миколаївна Шалашна ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. — Київ, 2004. — 20 с.
22. Якимович Б. З. Іван Франко як книгознавець і видавець (1890-ті роки ХІХ ст. — 1916 р.) : автореф. дис. ... д-ра іст. наук : 07.00.08 / Б. З. Якимович ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. — Київ, 2008. — 38 с.

Надійшла до редколегії 05.09.2014 р.

УДК 391-055.2(477.54+438):069.5

М. П. ЧУМАК

ЖІНОЧІ КОСТЮМИ ХАРКІВЩИНИ І ВЕЛИКОПОЛЬЩІ В МУЗЕЙНИХ КОЛЕКЦІЯХ ЯК ЗНАКИ ЕТНОКУЛЬТУРИ

Розглянуто особливості жіночих костюмів Харківщини і Великопольщі (Познань).

Ключові слова: етнокультура, музейні колекції, Слобожанщина, Великопольща.

Рассмотрено особенности женских костюмов Харьковщины и Великопольши (Познань).

Ключевые слова: этнокультура, музейные коллекции, Слобожанщина, Великопольша.

The peculiarities of the female costumes of Kharkiv and Wielkopolska (Poznan') are examined.

Key words: ethnic culture, Museum collections, Slobozhanshchina, Wielkopolska.

Найактивнішими побратимами Європи називають Харків — Познань. Одним із результатів цих контактів є підписана 2002 р. угода